

บทที่ ๑

บทนำ

๑.๑ ที่มาและความสำคัญของปัญหา

เสาหลักสำคัญที่ทำให้ปรัชญาจีนเจริญรุ่งเรืองตั้งแต่อดีตกาลและคงอยู่ถึงปัจจุบันคือสองนักปราชญ์ผู้ยิ่งใหญ่เหลาจื๊อ (ราวศตวรรษที่ ๕ ก่อนคริสตกาล) กับขงจื๊อ (ราวปี ๕๕๑ – ๔๗๘ ก่อนคริสตกาล)

เหลาจื๊อ (ปรัชญาเต๋า) มีแนวคิดเป็นลักษณะจิตนิยม สอนว่าความจริงแท้คือเต๋อันเป็นธรรมชาติที่อยู่เหนือการสมมุติ เป็นบ่อเกิดของสรรพสิ่งและพิสูจน์ไม่ได้ด้วยผัสสะ (ประสบการณ์ระดับประสาทสัมผัส) เป็นปรัชญาปัจเจกชน เชื่อว่าธรรมชาติดั้งเดิมของมนุษย์ดีอยู่แล้วแต่มนุษย์ถูกความอยากเข้าครอบงำ ทำให้ตกอยู่ในอำนาจกิเลสตัณหาจึงทำให้หันหลังไปจากเต๋า มุ่งแสวงหาสิ่งต่างๆ มาตอบสนองความอยากของตนผลที่ตามมาคือทำให้มนุษย์มีความทุกข์มนุษย์จึงควรกลับเข้าหา “เต๋า” มุ่งสู่ความสงบทางธรรมสละทางโลก ดำรงชีวิตเรียบง่ายเพราะมนุษย์สามารถเข้าถึง “เต๋า” ได้โดยอาศัยจิตที่สงบการกลับคืนสู่เต๋าคือการดำเนินชีวิตสอดคล้องกลมกลืนกับธรรมชาติและเรียบง่าย แนวคิดทางการเมืองคือการปล่อยให้ประชาชนอยู่อย่างมีอิสระภาพ ให้เป็นไปตามธรรมชาติ ความเดือดร้อนของสังคมเป็นผลจากการศึกษา (เมื่อมีความฉลาดมากเกิดไปอาจนำไปสู่การเอาเปรียบผู้อื่นในสังคม) และการเข้าไปก้าวก่ายของรัฐในการเข้าไปปกครองประชาชน รัฐในอุดมคติคือรัฐที่มีเต๋ามีความสงบเป็นที่ตั้ง ไม่รุกรานใคร

ขงจื๊อ (ปรัชญาขงจื๊อ) เน้นโลกปัจจุบันมุ่งสู่ความสงบสุขของโลก คุณธรรมเป็นหลักในการดำเนินชีวิตกล่าวคือเน้นทำตัวให้ดีก่อนอาศัยการศึกษาเล่าเรียนและยึดมั่นในจารีตวัฒนธรรมของบรรพบุรุษ แล้วสังคมจะดีเอง ส่วนสังคมการเมืองเน้นให้แต่ละคนทำหน้าที่ของตนอย่างสมบูรณ์ รัฐบาลต้องช่วยทำประโยชน์ให้ประชาชน (รัฐควรเข้ามาจัดระบบ) เน้นให้สนับสนุนให้ตั้งระบบครอบครัวและนับถือวงศ์ญาติ มองธรรมชาติของมนุษย์ว่าดีงามแต่เพราะมนุษย์หลงลืมไม่ปฏิบัติตามจารีตประเพณีและคุณธรรมที่ดี ทำให้มนุษย์เดือดร้อน แต่ความเลวร้ายจะหมดไปถ้ามนุษย์ยึดมั่นตามจารีตประเพณีและคุณธรรมตามเดิม จะเห็นว่าปรัชญาจีนมีลักษณะเป็นปรัชญาชีวิตโดยอาศัยความเชื่อถือที่ผ่านมานในอดีตเป็นรากฐานจึงมีลักษณะต่างจากปรัชญาตะวันตกและปรัชญาอินเดีย ปรัชญาจีนให้ความสำคัญแก่มนุษย์ด้วยกัน ทำอย่างไรจึงเป็นคนดีมีความสุขทำอย่างไรสังคม ประเทศ

และโลกจะมีความสุข^๑ วิธีการและทัศนคติของปรัชญาจีนคือเน้นหลักปฏิบัติและความเป็นหนึ่งเดียวกับธรรมชาติ มีทัศนะที่มองมนุษย์ในฐานะเป็นส่วนหนึ่งของโลกและจักรวาลทุกชีวิตมีความสัมพันธ์กันและต้องพึ่งพิงธรรมชาติ เน้นหลักปฏิบัติด้วยการฝึกฝนตนเอง เพื่อเข้าใจปัญหาทั้งที่เป็นรูปธรรมและนามธรรม มองสิ่งต่างๆ ไม่ใช่ในแบบขัดแย้งแต่มองถึงความกลมกลืนประสานสืบเนื่องของสิ่งต่างๆ ทั้งหลายในโลกจึงมีลักษณะเป็นปรัชญาแห่งเอกภาพของสวรรค์และมนุษย์ เป็นปรัชญาที่ให้ความสำคัญต่อความรักเมตตาต่อเพื่อนมนุษย์ด้วยกัน หลักคำสอนจึงเน้นที่การทำหน้าที่เป็นพลเมืองที่ดี มุ่งสู่ความสัมพันธ์ที่ดีในสังคม ไม่ใช่มุ่งสู่ชีวิตในโลกหน้าหรือการหลุดพ้นเป็นหลัก

ดังนั้นเนื้อหาปรัชญาจีนเน้นเรื่องจริยศาสตร์มากกว่าเพิ่มพูนความรู้แก้สติปัญญาต่อมาเมื่อแนวคิดพัฒนาขึ้นเป็นความเชื่อศรัทธา ปรัชญาเข้ากับปรัชญาขงจื๊อ จึงได้รับการยอมรับเป็นศาสนาในที่สุด ส่วนเป้าหมายของปรัชญาจีนจะเน้นชีวิตในโลกปัจจุบันซึ่งมีลักษณะใกล้ชิดกับจริยศาสตร์การเมือง วรรณคดีและศิลปะ ซึ่งทั้งหลายจื๊อและขงจื๊อมีชีวิตอยู่ในยุคที่มีเหตุการณ์สับสนวุ่นวายเนื่องจากการชิงดีชิงเด่นกันระหว่างเจ้านครแต่ยังคงแสวงหาสันติสุขโดยมีชีวิตที่เรียบง่ายดีงาม^๒

ในภาวะที่ยุงเหยิงเช่นนี้เหลาจื๊อเห็นว่าเบื้องหลังทุกสิ่งทุกอย่าง ภาวะที่มีอยู่อย่างหนึ่งคือเต๋าหรือกฎธรรมชาติการศึกษา(ที่มากเกินไป)และวัฒนธรรมนำความชั่ว ความมีทิฐิมานะ ความทะยานอยาก ความฟุ้งเฟ้อหรูหรา ความหลอกลวงมาให้แก่นมนุษย์แต่เมื่อมนุษย์หันกลับไปหาธรรมชาติที่แท้จริงครั้งแรก และมุ่งต่อเมตตาธรรม มีปัญญาระเบียบแบบแผนและเจตคติยุติธรรมแล้ว ก็จะมีความสุขและสุขสบาย^๓ จากข้อความข้างต้นแสดงให้เห็นว่าความคิดเกี่ยวกับสังคมที่ดีของเหลาจื๊อคือสังคมบุพกาลหรือปฐมสังคมซึ่งไม่มีความสลับซับซ้อน รัฐดังกล่าวเป็นรัฐเล็กๆผู้คนจำนวนน้อยอาศัยอยู่จึงเป็นสังคมที่บริสุทธิ์ เรียกว่าเป็นสังคมในอุดมคติเป็นสังคมที่ดีมีความสุขแต่ความหมายของเหลาจื๊ออันแท้จริงนั้นคือความสุขภายในจิตใจปัจจุบันปรัชญาคำสอนวัฒนธรรมเหล่านี้ยังคงฝังลึกอยู่ในจิตใจของปวงชนชาวจีน นักปราชญ์รุ่นหลังก็สะท้อนหลักคำสอน ผ่านทางงานศิลปะต่างๆมากมายหลายแขนงทั้งงานนิพนธ์รูปปั้น จิตรกรรมและงานเขียนมากมาย

โกวเล้งนักประพันธ์วรรณกรรมจีนกำลังภายในชื่อดังก็เป็นหนึ่งในนั้นที่ได้รับอิทธิพลวัฒนธรรมคำสอนเหล่านี้อย่างลึกซึ้งในวรรณกรรมจีนกำลังภายในของเขาจะมีหลักปรัชญาและคำคมสอดแทรกอยู่เสมอโดยเฉพาะปรัชญาเต๋าวรรณกรรมจีนกำลังภายในนั้นมีลักษณะของเรื่องโดยทั่วไปเป็นเรื่องเกี่ยวกับการต่อสู้ มีการชิงดีชิงเด่น การตามล่าหรือล้างแค้น การต่อสู้เพื่อคุณธรรม

^๑ ฟัน ดอกบัว, ปวงปรัชญาจีน, พิมพ์ครั้งที่ ๔, (กรุงเทพฯ : ศยาม, ๒๕๕๔), หน้า ๑๑.

^๒ บุญมี แทนแก้ว, จริยศาสตร์, พิมพ์ครั้งที่ ๓, (กรุงเทพฯ : โอ เอสพริ้นติ้งเฮาส์, ๒๕๓๙), หน้า ๒๙.

^๓ เรื่องเดียวกัน, หน้า ๑๒๙.

ธรรมะต่อสู้กับอธรรม^๔ ในยุคที่วรรณกรรมกำลังภายในรุ่งโรจน์นี้โกวเล้งได้สร้างเส้นทางให้กับตัวเองสายหนึ่ง โดยการหลุดพ้นจากกำแพงล้อมของเนี้ยฮู้ซังและกิมย้ง^๕ ให้ความรู้สึกแปลกใหม่แก่ผู้อ่านโกวเล้งทั้งแนวการเขียนแบบผูกโยงเหตุการณ์ในประวัติศาสตร์กับเค้าโครงเรื่องที่คิดฝันไว้ ปลดปล่อยความคิดเป็นอิสระแล้วผูกเรื่องขึ้นจากจินตนาการ ผ่างด้วยคำคมและปรัชญา^๖

ตัวละครของเขาไม่ใช่วีรบุรุษวางมาดเย่อหยิ่ง เจ้าสำนักกระบี่ผู้เลอเกียรติ หรือวิญญูชนผู้ปกปิดความชั่วไว้อย่างแยบยล แต่เป็นคนสามัญกิเลสหนาผ่างทั้งข้อดีงามและข้อบกพร่อง(แบบต้องถกเถียงกันว่าเขาเป็นคนดีหรือคนเลว) เพลิดเพลินกับความสุกและความสุขของชีวิตโดยไม่ตัดพ้อฟ้าดินบางครั้งขัดแย้งกับชนบและจารีต แต่รักษาความยุติธรรมและรักเพื่อนมนุษย์ โดยไม่ลำเอียงด้านกำพิตคนดังคำพูดที่ปรากฏในวรรณกรรมของเขาว่า “ชาติกำเนิดของคนหาสำคัญนักไม่ คนทั้งมิใช่สุนัขมิใช่อาชา จะต้องมีการรู้ดีจึงนับว่าดีได้ คนที่คิดจะเป็นบุคคลเยี่ยงไร ล้วนอยู่ที่ตัวมันเองทั้งสิ้นนับว่าเป็นจุดสำคัญที่สุด”^๗ มีผลงานที่โดดเด่นมากมายเช่นราชายุทธจักร เชี่ยวฮื้อยี้ จัปอิดนึ่ง มีกระบี่มารักกระบี่ไร้น้ำใจ(ฤทธิ์มืดสัน) เล็กเซียวหงส์ ชุดอาวุธทั้งเจ็ด วีรบุรุษสำราญและดาวตกผีเสื้อกระบี่ เป็นต้น ในยุคของโกวเล้งนิยายกำลังภายในนับว่าหลุดพ้นจากจารีตดั้งเดิม คล้ายเรือลำใหม่กางใบแล่นออกสู่ท้องทะเลกว้าง ทำให้ผู้คนได้เห็นโลกใหม่

ซึ่งตรงกับคำกล่าวในคัมภีร์เต๋า เต็ก เก็งของเหลาจื้อที่ว่ามนุษย์ควรที่จะใช้ชีวิตอย่างเสรี เพราะจารีตบางอย่างนั้นเป็นมนุษย์เองที่สร้างขึ้นมามากมายหลังและข้อปฏิบัติเหล่านั้น ก็กลายเป็นตัวปิดกั้นความอิสระของตัวมนุษย์เองสิ่งทั้งหลายทั้งปวงนั้นเกิดขึ้นตามวิถีทางธรรมชาติของมันและตัวของมันเองเหลาจื้อมีทัศนะเช่นนี้ท่านจึงกล่าวว่า “โลกจักรวาลนี้เป็นสิ่งที่อยู่นอกหลักจริยธรรม”^๘ ซึ่งหมายถึงความดีและความชั่วนั้นเป็นเพียงการสมมติกันขึ้น จากคุณลักษณะที่มีแฝงอยู่ในสิ่งทั้งปวงที่บังเกิดขึ้นนั้นเป็นไปตามสภาพที่เป็นไปตามธรรมชาติอย่างสม่ำเสมอ

จากที่กล่าวมานั้นผู้วิจัยเห็นว่าสมควรที่จะทำการวิเคราะห์จริยศาสตร์ของเหลาจื้อให้ละเอียดชัดเจนเป็นระบบและวิเคราะห์ว่าคุณธรรมที่ตัวละครเหล่านั้นได้แสดงออกมามีอะไรบ้าง สอดคล้องกับจริยศาสตร์ของเหลาจื้ออย่างไร คนเหล่านี้(ตัวละครในวรรณกรรม)ล้วนมีมีโนธรรมในตัวเองแล้วใช้ชีวิตอย่างเสรีบางคนมองว่าจารีตประเพณีเป็นเพียงเสื้อคลุมที่ปิดกั้นความจริงตัวหนึ่งที่

^๔ ตัวละครในเรื่องมีการฝึกฝนปรารถนาด้วยการเข้าสมาธิ ทำจิตใจให้บริสุทธิ์เพื่อให้เกิดกำลังภายใน ซึ่งเป็นวรรณกรรมจีนกำลังภายในยุคใหม่

^๕ นักประพันธ์วรรณกรรมจีนกำลังภายในชื่อดังรุ่นก่อนที่ครองตลาดวรรณกรรมกำลังภายใน ในยุคนั้น

^๖ พาสณา แพรพรรณ, **โกวเล้งได้เขียน ไบไม้คืนสู่ราก**, (กรุงเทพฯ : ทศพรบิลเลียนกรุ๊ป, ๒๕๕๖), หน้า ๑๘.

^๗ โกวเล้ง, **ฤทธิ์มืดสัน** (เล่ม ๒), ว.ณ เมืองลุง.

^๘ สกล นิลวรรณ, **ปรัชญาจีน**, (กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์, ๒๕๒๓).

ผู้คนเข้ามาสวมใส่โดยไม่รู้ตัว จะเห็นว่าจริยศาสตร์ที่ปรากฏอยู่ในวรรณกรรมก็มีความสำคัญอย่างยิ่งเช่นกัน ยังมีหลายประเด็นที่น่าสนใจและควรศึกษาอยู่มาก ด้วยเหตุผลนี้ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะทำการศึกษาจริยศาสตร์ของเหลาจื๋อที่ปรากฏในวรรณกรรมของโกวเล้งเพื่อเป็นประโยชน์แก่ผู้สนใจในวรรณกรรมของโกวเล้งสืบไป

๑.๒ วัตถุประสงค์ของการวิจัย

- ๑.๒.๑ เพื่อศึกษาจริยศาสตร์ของเหลาจื๋อในคัมภีร์เต๋า เต็ก เก็ง
- ๑.๒.๒ เพื่อวิเคราะห์จริยศาสตร์ของเหลาจื๋อที่ปรากฏในวรรณกรรมของโกวเล้ง

๑.๓ ปัญหาที่ต้องการทราบ

- ๑.๔.๑ จริยศาสตร์ของเหลาจื๋อเป็นอย่างไร?
- ๑.๔.๒ จริยศาสตร์ของเหลาจื๋อที่ปรากฏในวรรณกรรมของโกวเล้งเป็นอย่างไรมีอะไรบ้าง?

๑.๔ ขอบเขตการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ได้กำหนดขอบเขตของการวิจัยเกี่ยวกับจริยศาสตร์ของเหลาจื๋อ โดยเน้นเฉพาะเจาะจงในคัมภีร์เต๋า เต็ก เก็ง เป็นหลักโดยจำแนกตามประเด็นต่างๆ คือความหมาย คุณลักษณะ แนวทาง องค์ประกอบ และเป้าหมายของชีวิตที่ปรากฏในวรรณกรรมของโกวเล้ง ข้อมูลที่ใช้ศึกษาจำกัดขอบเขตที่วรรณกรรมของโกวเล้งชุดอาวูท้งเจ็ด ซึ่งได้รับการแปลเป็นภาษาไทยโดย น.นพรัตน์ (นามแฝงของ อานนท์ ภิรมย์อนุกุล) คือ

กระป๋องยี่นยาว	พ.ศ. ๒๕๑๗
ชนนิกยุง	พ.ศ. ๒๕๑๗
ดาบมรกต	พ.ศ. ๒๕๑๗
ห้วงมารัก (แค้นสังข์ฟ้า)	พ.ศ. ๒๕๑๘
ทวนทมิฬ	พ.ศ. ๒๕๑๘
ยอดมือปราบ	พ.ศ. ๒๕๑๘
ตะขोजำพราง	พ.ศ. ๒๕๒๑

๑.๕ นิยามศัพท์เฉพาะที่ใช้ในการวิจัย

๑.๕.๑ จริยศาสตร์ หมายถึง หลักการดำเนินชีวิตของบุคคลที่จะต้องปฏิบัติตามทำนองคลองธรรม ในงานวิจัยหมายถึงคำสอนของเหลาจื๋อ ซึ่งเป็นปรัชญาในการดำเนินชีวิตอยู่กับสังคมได้เป็นปกติสุข

๑.๕.๒ เหลาจื๊อ (Lao Tzu) หมายถึง นักปราชญ์ชาวจีน ได้เขียนตำราอันเป็นแบบแผนในทางเต๋า นั่นคือ เต๋า เต็ก เก็งซึ่งยังคงตกทอดมาถึงยุคปัจจุบันนี้

๑.๕.๓ วรรณกรรมของโกวเล้ง หมายถึง บทประพันธ์วรรณกรรมจีนกำลังภายในที่ประพันธ์โดยโกวเล้ง หรือกู่หลงในภาษาจีนกลาง แปลว่ามังกรโบราณเป็นนามปากกาของนักประพันธ์วรรณกรรมจีนกำลังภายใน มีชื่อจริงว่า อี้ม เอี้ยว ฮั่ว หรือ สง เย่า หั่ว

๑.๖ ทบทวนเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการศึกษาหลักจริยศาสตร์ของปรัชญาเต๋า ผู้วิจัยได้ทำการทบทวนเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับหลักจริยศาสตร์เต๋าและวรรณกรรมจีนกำลังภายในโดยแบ่งออกเป็น ๒ ส่วน ๑. คือ เอกสารที่เกี่ยวข้องและส่วนที่ ๒. คืองานวิจัยที่เกี่ยวข้องโดยมีรายละเอียดกล่าวไว้ดังนี้

๑.๖.๑ เอกสาร

๑) **ฉัตรสุมาลย์ กบิลสิงห์^{๙๙}** กล่าวว่า ประวัติความเป็นมาของเหลาจื๊อ และคัมภีร์นั้น ผู้แปลได้หลักฐานและเหตุผลประกอบส่วนใหญ่จากบทความของศาสตราจารย์ชานวิง- สิทธิ เรื่อง ความสำคัญของสัญลักษณ์เพชฌัญญ์ในปรัชญาเต๋า และ เต๋ตามความเข้าใจของเหลาจื๊อ ส่วนคัมภีร์ทั้ง ๘๑ บท แปลจากต้นฉบับของชาน วิง- สิทธิ ซึ่งเป็นที่ยอมรับกันมาก ที่สุดในวงวิชาการแต่ขณะเดียวกันก็ได้ตรวจสอบกับฉบับของวาเล่ย์ และ เลกก์ ด้วยเพื่อความสะดวกสมบูรณ์ปรัชญาเต๋าที่เน้นความเรียบง่ายตามธรรมชาติผู้ปฏิบัติเต๋าจึงเป็นคนสุขุมอ่อนน้อมจริงใจรักที่จะดำเนินชีวิตให้สอดคล้องกับหลักธรรมชาติ และในที่สุดเพื่อเป็นเอกภาพกับธรรมชาติ

๒) **ชาติรี แซ่บ่าง^{๑๐}** กล่าวว่า ตามหลักของเต๋า สรรพสิ่งประกอบด้วยสิ่งตรงกันข้ามดังนั้น สรรพสิ่งหรือเรื่องราวต่างๆ ต้องมีสองด้าน คือด้านดีและด้านเสีย หากพูดแต่ด้านดีด้านเดียวหรือด้านเสียด้านเดียว เราจะรู้ไม่สอดคล้องกับความจริง ไม่น่าเชื่อถือ ดังนั้นคำพูดที่ไพเราะอ่อนหวานน่าฟัง มีแต่ยกย่องต้องระวังอย่าไปเชื่อถือหมด เพราะจะทำให้เราลืมนั่นด้วย จนบานปลายแก้ไขไม่ตก การสะสมความรู้ เพื่อแสวงหาผลประโยชน์ ไม่สอดคล้องกับเต๋า นักปราชญ์เข้าใจเต๋าเป็นอย่างดี ต้องให้ตนเองเสียสละ ไม่เอาความดีความชอบเป็นของตน

๓) **โชติช่วง นาดอน^{๑๑}** กล่าวว่า ยุทธจักรนิยายของปรมาจารย์นิยายยุทธจักรแห่งยุค นาม “โกวเล้ง” มิได้เขียนถึง “คนดี” หรือ “คนมีคุณธรรม” แต่ประการใด แต่เขียนถึง “ลูกผู้ชาย”

^{๙๙} ฉัตรสุมาลย์ กบิลสิงห์, คัมภีร์เต๋า ฉบับสมบูรณ์พร้อมอรรถกถา, พิมพ์ครั้งที่ ๔, (กรุงเทพฯ : สยาม, ๒๕๔๕).

^{๑๐} ชาติรี แซ่บ่าง, ศึกษาคัมภีร์เต๋าเต๋อ, (กรุงเทพฯ: สุขภาพใจ, ๒๕๔๓).

^{๑๑} โชติช่วง นาดอน, โลก บู้ ลืม, พิมพ์ครั้งที่ ๓, (กรุงเทพฯ : ทสพร, ๒๕๕๕).

หรือ “คนผู้ยิ่งใหญ่” “ก๊วยใต้โล่ว” เป็นพนักงานคุ้มกันภัย แต่เขาแจกเงินทองที่เขาคุ้มกัน แบ่งให้กับเหล่าโจรยาจนที่คิดปล้นชิงเขาได้แจกเงินทองเพราะเทิดคุณธรรม นายทรัพย์สิน อันเป็นธาตุแท้ของชาวบู๊เยียบ เขาแจกเงินทองเพียงเพราะว่าเขาคือ ก๊วยใต้โล่ว (วีรบุรุษสำราญ) “ซุนเจ็กแป๊ะ” มิเพียงไม่ฆ่า “กอล่าตัว” หากแต่ถึงกับยกโฉนดที่ดินให้นางเขาทำเช่นนี้มีใช่เพราะเขารักศัตรูคู่แค้น เขาจัดการเช่นนี้เพราะว่าเขาคือซุนเจ็กแป๊ะ (ดาวตกผีเสื้อกระบี่) พฤติการณ์และคำพูดเช่นนี้เองในยุทธจักรนิยายของ “โกวเล้ง” ล้วนมาจากกมลสันดานธาตุแท้ของตัวละคร หรือตัวตนภายในแต่ละคน ที่ไม่ถูกรอบกฏเกณฑ์สังคมทั่วไปจำกัด ไม่ยี่หระว่าสังคมจะพิพากษาเป็นอย่างไร เป็นไอ้จิ้งหรือจอมปราชญ์ เป็นวีรบุรุษหรือเป็นมารร้าย เป็นมังกรหรือเป็นงูดิน หรือแม้กระทั่งเป็นงูดินหรือไส้เดือนก็ยังเป็นมิได้ก็ตาม

๔) **สุวรรณา สถาอานันท์**^{๑๒} กล่าวว่า ปรัชญาจีนที่เปรียบดังสายธารใหญ่ที่ไหลอย่างช้าๆ แต่มีการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลาและเป็นรากฐานของชาวจีนตั้งแต่บรรพกาลจนถึงปัจจุบันจากเหล่านักปราชญ์ที่ยิ่งใหญ่ ขงจื้อ ผู้สร้างกระบวนการกล่อมเกล่าอำนาจของผู้นำ ให้นำประชาชนด้วยบารมีทางวัฒนธรรม ซึ่งอยู่ภายใต้กฎเกณฑ์แห่งจารีต แทนที่การนำด้วยกำลัง เหล่าจอมยุทธ์สมควรใช้ชีวิตอย่างอิสระกลับไปอยู่กับวิถีแห่งธรรมชาติซึ่งเป็นรากเหง้าของทุกสรรพสิ่ง จวงจื้อ ผู้นำไปสู่จินตนาการเพื่อที่จะได้เห็นสรรพสิ่งในหลายๆ ด้านและออกจากชนบอันเป็นเครื่องพันธนาการมวลมนุษยชาติให้มองเห็นแต่ในด้านของตัวเอง อันเพยจื้อ เพื่อความอยู่รอดจำเป็นที่จะต้องเสียสละ ส่วนมากอยู่ส่วนน้อยจำต้องละทิ้งไป อำนาจเป็นสิ่งที่จำเป็นต่อการปกครอง

๕) **เรืองรอง รุ่งรัศมี**^{๑๓} กล่าวว่า ความรู้สึกเบื้องต้นของโกวเล้งผู้ประสบความสำเร็จในเชิงประพจน์นั้น ช่างเปลี่ยวเหงาเหมือนนักดาบพเนจร ความรู้สึกเหล่านี้ได้รับการบันทึกไว้ใน เดียวดายใต้เงาจันทร์ ซึ่งเปรียบเสมือนดังไดอารี่ทางอารมณ์ที่เขียนได้งดงามยิ่ง โกวเล้งเขียนถึงตัวเองและเพื่อนมิตรบางส่วน รวมทั้งผู้คนประเภทที่เขาชิงชิงรังเกียจ ทุกวรรคทุกตอนล้วนมีแง่คิดสอดแทรกอยู่เสมอ

๖) **วิทย์ วิศทเวทย์**^{๑๔} กล่าวว่า ปรัชญาสำนักสโตกิกิเห็นว่าคุณค่าของชีวิตอยู่ที่ใจตนเอง ถ้าทำได้แล้วเราจะมีความสุขที่แท้จริง トラบไคที่เรายังหลุมหลงอยู่กับวัตถุภายนอก เราก็จะประสบแต่ความผิดหวังมนุษย์ควรจะมีคุณธรรมสามประการคือ ความอดทน ความอดกลั้น และความยุติธรรม ความอดทนจะช่วยเมื่อเราเจ็บปวด หรือขัดแย้ง ความอดกลั้นเมื่อพบสิ่งเย้ายวนใจ ความยุติธรรมเมื่อสมาคมกับผู้อื่น คนดีคือคนที่มีคุณธรรม ๓ ประการนี้ เพราะทำให้คนเป็นตัวของตัวเอง มี

^{๑๒} สุวรรณา สถาอานันท์, **กระแสธารปรัชญาจีน ข้อโต้แย้ง ธรรมชาติ อำนาจ และจารีต**, (กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๓๘).

^{๑๓} เรืองรอง รุ่งรัศมี : **เรียบเรียง, เดียวดายใต้เงาจันทร์ปรัชญานิพนธ์ของคนเข้าถึงแก่นแท้ชีวิต โกวเล้ง ราพัน**, พิมพ์ครั้งที่ ๑๐, (กรุงเทพฯ : สามัญชน, ๒๕๔๓).

^{๑๔} วิทย์ วิศทเวทย์, **จริยศาสตร์เบื้องต้น**, พิมพ์ครั้งที่ ๗, (กรุงเทพฯ : อักษรเจริญทัศน์, ๒๕๓๒).

ความเมตตาต่อผู้อื่น สโตอิกสอนให้คนรักสงบ แต่ก็มิได้แนะนำให้มนุษย์ออกไปอยู่ป่า และมีได้ให้มนุษย์หนีสังคมแต่สอนให้คนรับภาระช่วยเหลือผู้อื่นตามความสามารถของตน

๑.๖.๒ วิทยานิพนธ์

๑) **ปราการ กรอิสรานุกุล**^{๑๕} กล่าวว่า สตรีในวรรณกรรมของโกลเล้งมีความหมายและคุณค่าใน ๓ แนวทางคือ ความหมายและคุณค่าในตัวเอง ความหมายและคุณค่าต่อบุคคลอื่นและความหมายและคุณค่าต่อสังคม ซึ่งขึ้นอยู่กับการตัดสินใจของสตรีผู้นั้นเองในสองแนวทางคือการตัดสินใจเลือกโดยอิสระ และการตัดสินใจโดยยอมรับกฎเกณฑ์ทางสังคม นอกจากนี้ยังพบว่าการแสดงออกทางความคิดและพฤติกรรมของสตรีมีความรู้สึกร่วมอยู่ด้วยเสมอ ทำให้ความเข้าใจสตรีจำเป็นต้องมีความรู้สึกละเอียดอ่อนของจิตใจร่วมอยู่ด้วย

๒) **เฉลิมชนม์ อุณหเสรี**^{๑๖} กล่าวว่า ปรัชญาการเมืองในคัมภีร์เต๋าเต๋อจิงด้วยวิธีการตีความ เพื่อแสวงหาความหมายของความยุติธรรมซึ่งผู้ประพันธ์วินิพนธ์ได้กล่าวไว้อย่างเป็นรหัสลับไม่สามารถให้นิยามได้อย่างตรงไปตรงมา หากแต่เมื่อพิจารณาถึงกระบวนการปฏิสัมพันธ์กันระหว่างธรรมชาติมนุษย์ และสังคมการเมืองที่เกิดขึ้นในสถานการณ์ต่างๆแล้ว ผลจากการศึกษาพบว่าความยุติธรรมของเหลาจื๋อเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับหลักการในเรื่องธรรมชาติของมนุษย์ที่มุ่งหมายและให้ความสำคัญต่อเสรีภาพของปัจเจกมนุษย์ในสภาวะธรรมชาติที่มีอยู่อย่างสมบูรณ์และเสมอภาคมนุษย์ในสภาวะดังกล่าวจึงถูกมองว่าเป็นทั้งผู้ที่มีเหตุผลและความเห็นแก่ตัวคล้ายกับทัศนะของนักทฤษฎีสัญญาประชาคมตะวันตก โดยเหลาจื๋อมีทัศนคติในแง่ดีที่เห็นว่าการเห็นแก่ตัวของมนุษย์นั้นคือ ความรักตนเองชนิดประณีตที่จะทำให้มนุษย์มีความสามารถในการกำหนดตนเองภายใต้เหตุผลบริสุทธิ์ซึ่งตั้งอยู่บนพื้นฐานของศีลธรรมได้ และส่งผลให้สังคมการเมืองของมนุษย์มีความกลมกลืนภายใต้คุณสมบัติคู่ขนานที่มีความประสานสอดคล้องกับความสงบสุขดั้งเดิมในสภาวะธรรมชาติได้อย่างสมดุลและเป็นเอกภาพ ดังนั้น ความยุติธรรม ตามปรัชญาการเมืองในคัมภีร์เต๋าเต๋อจิงจึงมีความหมายไปในทางที่สนับสนุนให้ปัจเจกมนุษย์ในสภาวะธรรมชาติได้มีเสรีภาพอย่างเข้มแข็งทำให้แต่ละจิตใจของมนุษย์มีวิถีหรือหนทางในการแสวงหาความยุติธรรมซึ่งมีความสัมพันธ์กับการแสวงหาความยุติธรรมในสังคมการเมืองคล้ายกับทัศนะของนักคิดทางการเมืองสมัยกรีกโบราณนอกจากนั้นปรัชญาการเมืองในคัมภีร์เต๋าเต๋อจิง ยังได้เสนอเงื่อนไขหลักการแห่งความยุติธรรมในเรื่องที่เกี่ยวข้อง

^{๑๕} ปราการ กรอิสรานุกุล, “ความหมายและคุณค่าของสตรีในวรรณกรรมของโกลเล้ง”, **วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต**, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, ๒๕๔๗).

^{๑๖} เฉลิมชนม์ อุณหเสรี, “ปรัชญาการเมืองในคัมภีร์เต๋าเต๋อจิง ว่าด้วยเรื่องความยุติธรรม”, **วิทยานิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต**, (บัณฑิตวิทยาลัย : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๔๓).

กับการครอบงำมนุษย์จากกฎจารีต ประเพณี พิธีกรรม ที่มีอยู่ในอารยธรรมและเป็นอุปสรรคขวางกั้นมิให้มนุษย์เข้าถึงความยุติธรรมได้อย่างแท้จริง

๓) **จติ ยัณยีน**^{๑๓} กล่าวว่า ในด้านอภิปรัชญาภควัทศิตาและคัมภีร์เต๋า เต็ก เก็ง เห็นพ้องกันคือเชื่อว่าอติมัจจะจะมีลักษณะเป็นเอกนิยม ที่มีเพียงหนึ่งเดียว เป็นสภาพที่นิรันดร์ ไม่สามารถอธิบายได้ ดำรงอยู่ได้ด้วยตนเอง เป็นปฐมเหตุของการมีอยู่ของสรรพสิ่ง ในด้านจริยศาสตร์เห็นพ้องกันว่า อุดมคติของชีวิตเป็นจิตนิยม ความสุขสบายทางกายไม่ใช่สาระของชีวิต แต่ความสงบของจิตมีค่ามากกว่า เน้นการดับความต้องการและการชนะตนเอง ทัศนะที่ต่างกันทางอภิปรัชญาคือในแง่อันติมัจจะภควัทศิตาเห็นว่าอันติมัจจะเป็นตัวตนอันสมบูรณ์ที่เป็นจิตบริสุทธิ์ ส่วนอันติมัจจะของเต๋ามีได้เป็นจิตหรือสสาร แต่เป็นภาวะที่ไม่มีชื่อและไม่มีรูปและเป็นกระบวนการทางธรรมชาติสิ่งที่แตกต่างทางด้านจริยศาสตร์ภควัทศิตาจะถือเจตนาภายในของมนุษย์และความพอใจของพระเจ้า (พรหมมัน) เป็นหลักในการพิจารณาส่วนตามนัยของเต๋าก็คือการกระทำตามธรรมชาติโดยไม่มีกฎเกณฑ์ใดๆเป็นสิ่งที่ถูกต้อง

๔) **นิตี มณีกาญจน์**^{๑๔} กล่าวว่า การตีความประโยค “การปกครองโดยไม่ปกครอง” ที่ปรากฏในคัมภีร์ เต๋า เต็ก เก็ง โดยใช้ระเบียบวิธีการตีความแบบ hermeneutical circle ผสานกับทัศนะของ Hans-Georg Gadamer ซึ่งในเบื้องต้น ผู้วิจัยได้สร้างทัศน์ปรัชญาเต๋าชั้นเพื่อเป็นกรอบในการทำความเข้าใจและช่วยในการตีความในส่วนอื่น ๆ ผลการวิจัยพบว่า การปกครองโดยไม่ปกครอง คือ การปกครองที่สอดคล้องกับวิถีธรรมชาติปราศจากการสร้างวาทกรรมใดๆ ขึ้นมาครอบงำประชาชนและสามารถเอื้ออำนวยให้แต่ละสรรพสิ่งได้ดำเนินไปตามวิถีของตน ดังนั้น ทัศนะเต๋าจึงมุ่งให้ผู้ปกครองดำเนินตามหลักการสองข้อ คือ ศาสตร์แห่งการปกครอง คือ การให้ผู้ปกครองเรียนรู้วิถีในการปกครองจากธรรมชาติ และศิลปะแห่งการปกครอง คือการที่ผู้ปกครองรู้จักใช้อำนาจในแบบที่ไม่เป็นการสร้างวาทกรรมขึ้นมา ดังนั้นภายใต้การปกครองโดยไม่ปกครอง ประชาชนจะสามารถดำรงชีวิตอย่างสอดคล้องและกลมกลืนกับธรรมชาติ และมีอิสระจากการครอบงำทางวาทกรรมใดๆ ของผู้ปกครอง

^{๑๓} จติ ยัณยีน, “การศึกษาเปรียบเทียบแนวความคิดทางอภิปรัชญาและจริยศาสตร์ในคัมภีร์ภควัทศิตาและคัมภีร์เต๋า เต็ก เก็ง”, **วิทยานิพนธ์อักษรศาสตรมหาบัณฑิต**, (บัณฑิตวิทยาลัย : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๒๗).

^{๑๔} นิตี มณีกาญจน์, “การวิเคราะห์การปกครองโดยไม่ปกครอง ในคัมภีร์ เต๋า เต็ก เก็ง”, **วิทยานิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต**, (บัณฑิตวิทยาลัย : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๔๖).

๕) **นารท ศรียามินธน์**^{๑๙} กล่าวว่า มโนทัศน์เรื่องความแปรเปลี่ยนในปรัชญาของจวงจื๊อ สามารถพิจารณาได้ว่ามีสองแง่มุม กล่าวคือ ความแปรเปลี่ยนของธรรมชาติ และความแปรเปลี่ยนทางญาณวิทยาของมนุษย์ คัมภีร์เต๋าเต๋อจิงกล่าวถึงความแปรเปลี่ยนของธรรมชาติผ่านสรรพสิ่งโดยรวม และเห็นว่ากระบวนการแปรเปลี่ยนนั้นได้สร้างเอกภาพ คุณภาพ และสัมพันธ์ภาพระหว่างสรรพสิ่ง คัมภีร์จวงจื๊อพิจารณาความแปรเปลี่ยนของธรรมชาติผ่านสิ่งเฉพาะเช่นมนุษย์ สัตว์ และพืช ซึ่งได้ขยายความแนวคิดเกี่ยวกับกระบวนการแปรเปลี่ยนของธรรมชาติโดยชี้ให้เห็นว่าในความแปรเปลี่ยนของธรรมชาติ สรรพสิ่งล้วนดำรงอยู่ในกระแสความแปรเปลี่ยนที่ต่อเนื่อง จุดสิ้นสุดถาวรของสรรพสิ่งมิได้มีอยู่อย่างแท้จริง มีแต่การแปรเปลี่ยนไปได้เรื่อย ๆ และด้วยโลกทัศน์ของธรรมชาติแบบปลายเปิดดังกล่าว ความแปรเปลี่ยนของธรรมชาติจึงทำให้เห็นได้ว่าตัวธรรมชาติเองมิได้มีลักษณะเป็นปฏิปักษ์ต่อชีวิตแต่มีลักษณะที่จะเอื้ออำนวยให้ชีวิตรอดพ้นจากสภาวะวิกฤต คัมภีร์จวงจื๊อ ยังค้นพบอีกว่าด้วยการตระหนักในความแปรเปลี่ยนที่ไม่สิ้นสุด มนุษย์สามารถคลายตัวตนให้สิ้นจากความยึดมั่นเพื่อนำไปสู่การบรรลุธรรมได้ นอกจากนี้คัมภีร์จวงจื๊อ ยังให้ความสำคัญกับประเด็นทางญาณวิทยาและการสังเกตกายภาพของมนุษย์เพื่อผลักดันตัวตนภายในหรือแม้แต่สรรพสิ่งภายนอกให้แปรเปลี่ยนไปสู่สภาวะที่สูงส่งขึ้นกว่าเดิม อันเป็นการสร้างสรรค์สภาวะของตัวตนภายในมนุษย์เองที่มีมิติสุนทรียภาพ ความสามารถ คุณธรรม และทิพยภาวะผสมผสานกัน ในแง่นี้มนุษย์สามารถมีส่วนร่วมับธรรมชาติในการกำหนด "ความแปรเปลี่ยน" ที่เหมาะสมให้แก่สรรพสิ่งได้เช่นกัน แต่กระนั้นก็ต้องกระทำด้วยท่าทีระมัดระวังและด้วยภูมิปัญญาที่เข้าใจธรรมชาติได้อย่างลึกซึ้งแล้วเท่านั้น

๖) **เอื้อนจิตร จันจตุรพันธ์**^{๒๐} กล่าวว่า นวนิยายจีนกำลังภายในมีลักษณะโครงเรื่องที่มีการสร้างปัญหาหรือข้อขัดแย้งไว้ตลอดตั้งแต่เริ่มเรื่องจนกระทั่งจบ ในการดำเนินเรื่องจะคลี่คลายปัญหา และผูกปมปัญหาในโครงเรื่องรองใหม่อยู่เรื่อยๆ เพื่อดึงดูดความสนใจของผู้อ่านให้เกิดใคร่รู้ชวนให้ติดตามเรื่องไปจนสู่จุดจบของเรื่อง ส่วนในลักษณะตัวละครนั้นจะมีตัวละครจำนวนมากมีบทบาทต่างกันไปมีทั้งตัวละครประเภทคน และสัตว์ โดยเฉพาะตัวละครประเภทคนมักจะแบ่งออกเป็น ๒ ฝ่ายอย่างเด่นชัด คือฝ่ายธรรมะและฝ่ายอธรรม ในด้านค่านิยมที่ปรากฏในนวนิยายจีนกำลังภายใน นวนิยายจีนกำลังภายในเป็นเรื่องที่สะท้อนถึงสภาพสังคมจีนบางอย่างจึงมีค่านิยมที่มีลักษณะคล้ายๆ กับค่านิยมของชาวจีนอยู่บ้างแต่ค่านิยมบางอย่างก็มีอยู่เฉพาะในนวนิยายประเภทนี้เท่านั้น ค่านิยมที่ปรากฏได้แก่ มีความกตัญญูกตเวที มีความซื่อสัตย์และรักษาสัจจะ ยกย่องผู้มีวิद्याยุทธสูงและผู้กล้า

^{๑๙} นารท ศรียามินธน์, “มโนทัศน์เรื่องความแปรเปลี่ยนในปรัชญาของจวงจื๊อ”, *วิทยานิพนธ์อักษรศาสตรมหาบัณฑิต*, (บัณฑิตวิทยาลัย : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๔๔).

^{๒๐} เอื้อนจิตร จันจตุรพันธ์, “วิเคราะห์วรรณกรรมจีน (แปล) ประเภทกำลังภายใน”, *วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต*, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, ๒๕๒๔).

หาญ นับถือผู้อาวุโสนับถือเพื่อนพี่น้องร่วมสาบาน ยกย่องฐานะและบทบาทของสตรี นับถือฟ้าดิน ยกย่องเงินตรา ยกย่องอำนาจ ยอมรับการแก้แค้นเพื่อทดแทนคุณ และมีความถ่อมตน ค่านิยมเหล่านี้ปรากฏในนวนิยายจีนกำลังภายในทางพฤติกรรมของตัวละคร คำพูด ความคิดและความรู้สึกส่วนในด้านคุณค่าของนวนิยายจีนกำลังภายใน ในส่วนของคุณค่าทางวรรณศิลป์ เป็นคุณค่าทางกลวิธีแต่งที่ทำให้ผู้อ่านสนใจกันมาก จากการสำรวจจากแบบสอบถามพบว่าผู้อ่านนวนิยายจีนกำลังภายในชอบการผูกเรื่องที่สร้างปมปัญหาไว้ตลอดเรื่องมากที่สุด มีจำนวนร้อยละ ๙๔ เหตุผลเลือกครองลงมาคือมีคำคมและให้ข้อคิดในเรื่อง มีจำนวนร้อยละ ๙๑ แก่นเรื่องแสดงถึงธรรมชาติของมนุษย์โดยเน้นความมีคุณธรรม มีจำนวนร้อยละ ๘๖ เหตุการณ์ในเรื่องมีความลึกลับชวนให้ใคร่รู้เรื่องต่อไป มีจำนวนร้อยละ ๗๔ และมีเนื้อเรื่องเป็นเรื่องราวการฆ่าล้างแค้น ซึ่งดีชิงเด่นและตัวบุคคลในเรื่องมีการชิงไหวชิงพริบกัน มีจำนวนร้อยละ ๖๙ เหตุผลเหล่านี้เป็นลักษณะเด่นทางกลวิธีแต่งของนวนิยายประเภทนี้ ส่วนในด้านคุณค่าทางจริยธรรมที่ปรากฏในนวนิยายจีนกำลังภายในมีหลายอย่าง ได้แก่ ความกตัญญูกับการแก้แค้น ความซื่อสัตย์ ความเสียสละ การเห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวม การรักพวกพ้อง ความยุติธรรม ความเมตตา การเคารพสิทธิของผู้อื่นและการรักษากฎระเบียบข้อบังคับ จริยธรรมเหล่านี้เป็นการแสดงให้เห็นคุณธรรมของตัวละครในเรื่อง

๗) **ศรัณญา อรุณขจรศักดิ์**^{๒๑} กล่าวว่า ความสัมพันธ์ระหว่างภาษาและความเป็นจริงในลัทธิเต๋าและโต้แย้งทัศนะที่ดีความว่าคัมภีร์เต๋าเต๋อจิงและคัมภีร์จวงจื๊อเป็นวิตินิยมทางภาษาจากการศึกษาได้ข้อสรุปว่าคัมภีร์เต๋าเต๋อจิงมองว่าการกำหนดนามคือการทำให้สิ่งที่นามบ่งถึงมีสภาวะและคงที่ตายตัว แต่ความเป็นจริงหรือ “เต๋า” เป็นกระบวนการของการแปรเปลี่ยนไปมาระหว่าง “การมีสภาวะ” และ “การไร้สภาวะ” ดังนั้นภาษาจึงไม่สามารถเป็นกระบอกที่สะท้อนความเป็นจริงได้นาม “เต๋า” จึงเป็นเพียงนามสมมติเท่านั้น ส่วนคัมภีร์จวงจื๊อมองว่าภาษามีข้อจำกัดและแปรเปลี่ยนได้ตามข้อกำหนดของสังคม อีกทั้งความเป็นจริงก็แปรเปลี่ยนสิ้นไหลเป็นกระแสต่อเนื่องไม่มีการ “เริ่มต้น” และ “สิ้นสุด” ดังนั้นคัมภีร์จวงจื๊อจึงมองภาษาเป็นเหมือน “อาคันตุกะ” ของความเป็นจริงแสดงว่าภาษาสามารถบ่งถึงความเป็นจริงได้ แต่ไม่แน่นอนคงที่ เพราะภาษาเพียงแวะเวียนมา และก็ต้องจากความเป็นจริงไป แม้ลัทธิเต๋ามองว่าภาษาไม่สามารถสะท้อนความเป็นจริงหรือ “เต๋า” ได้แต่ไม่ได้หมายความว่าภาษาไม่สามารถเป็นเครื่องมือนำไปสู่ความรู้และวิถีที่แท้ได้เลย จนต้องละทิ้งการใช้ภาษาไปลัทธิเต๋ามุ่งเน้นวิพากษ์วิจารณ์ “แนวทาง” หรือ “จารีต” การใช้ภาษาตามขนบความเชื่อเดิมหรือแบบขงจื๊อ มากกว่าจะเสนอให้ละทิ้งการใช้ภาษา คัมภีร์เต๋าเต๋อจิงมองว่าเราสามารถกำหนดภาษาเพื่อสื่อความรู้และความจริงได้ แต่การใช้ภาษานั้นจะต้องสอดคล้องกลมกลืนกับวิถีชีวิตของผู้คน

^{๒๑} ศรัณญา อรุณขจรศักดิ์, “ภาษาและความเป็นจริงในคัมภีร์ เต๋าเต๋อจิง และคัมภีร์จวงจื๊อ”, **วิทยานิพนธ์ อักษรศาสตรมหาบัณฑิต**, (บัณฑิตวิทยาลัย : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๕๒).

ในสังคม ส่วนคัมภีร์จวงจื๋อมองว่าเราสามารถรู้ภาษาสื่อถึงความรู้และความจริงเป็นได้ แต่ต้องตระหนักรู้ในข้อจำกัดของภาษา และฝึกฝนจนบรรลุภาวะที่ “ลิมถ้อยคำ”

๘) **ปรัชญา มาลัยมาตย์**^{๒๒} กล่าวว่า ธรรมชาติของมนุษย์ที่แบ่งเป็น ๒ ส่วนคือ ส่วนที่เป็นลักษณะทางกายภาพ (Body) และส่วนที่เป็นจิตวิญญาณหรือจิตใจ (Mind) ที่มีความสัมพันธ์กันซึ่งมุ่งเน้นในเรื่องของ “จิต” มากกว่า “กาย” ซึ่งมีการประเภทของมนุษย์แบ่งมนุษย์ตามสถานภาพ และประเภทตามโครงสร้างของสังคม ส่วนเป้าหมายของมนุษย์ เกิดจากการตอบสนองความต้องการในขั้นพื้นฐานไปจนถึงความต้องการในระดับสูง ไปจนถึงสุดท้ายที่มนุษย์ต้องการคือการหลุดพ้นจากวัฏสงสาร และมนุษย์จะมีคุณค่าจะต้องมีความดีอยู่ในตัวตนของมนุษย์ ในส่วนของสังคมคือ กลุ่มคนที่อยู่อาศัยในอาณาเขตเดียวกัน มีกิจกรรมร่วมกันภายใต้ข้อตกลง และวัฒนธรรมที่สร้างขึ้นมากลายในกลุ่ม บรรทัดฐานทางสังคมเป็นแบบวิถีประชา และกฎศีลธรรมเป็นส่วนใหญ่ ต่างจากปัจจุบันที่มีการบังคับใช้กฎหมายอย่างชัดเจน ในด้านชนชั้นของสังคมเป็นแบบเสรีนิยมที่ขึ้นอยู่กับความสามารถในการยกระดับชนชั้นของตนขึ้นมาได้ ดังนั้น จะเห็นได้ว่าธรรมชาติของมนุษย์มุ่งเน้นไปที่ จิต ซึ่งแบ่งมนุษย์ตามสถานภาพและโครงสร้างทางสังคม โดยเป้าหมายสูงสุดคือการหลุดพ้น มนุษย์จะหลุดพ้นได้ต้องมีคุณค่า คือความดีที่อยู่ในตัวตนมนุษย์ และมนุษย์อยู่ในสังคมที่มีวิถีประชา และกฎศีลธรรมควบคู่กันอยู่ มีการแบ่งชนชั้นของคนในสังคม ในแบบเสรีนิยม

๙) **มาลี ศรีเพชรภูมิ**^{๒๓} กล่าวว่า จากการศึกษาวิจัยเรื่อง การศึกษาเชิงวิเคราะห์เรื่องความดีในปรัชญาจีนสมัยโบราณ พบว่า สาเหตุที่ทำให้นักปรัชญาจีนโบราณเหล่านั้นเสนอความคิดของตนนั้นคือสภาพสังคมที่วุ่นวายของจีนที่แบ่งแยกออกรัฐเล็กกับน้อย และแย่งชิงอำนาจกันเองและลัทธิปรัชญาเด่นๆที่เสนอแนวความคิดนั้นแบ่งได้เป็น ๓ ลัทธิใหญ่ๆ คือ

(๑) มนุษย์นิยม ซึ่งได้แก่แนวความคิดที่มุ่งปรับปรุงคนที่ประกอบกันเป็นสังคม ให้เป็นคนดีทั้งหมด แล้วจะถึงสังคมอุดมคติได้ ซึ่งได้แก่ความคิดของลัทธิปรัชญาขงจื๊อ

(๒) ธรรมชาตินิยม ความคิดเห็นของนักปรัชญาลัทธินี้เน้นความเรียบง่าย และเป็นไปตามกฎตายตัวของธรรมชาติ ซึ่งได้แก่แนวความคิดของนักปรัชญาลัทธิเต๋า ซึ่งแนวความคิดเรื่องความดีนั้นลัทธินี้สอนไว้ว่า ความดีแท้จริงก็คือวิถีทางของธรรมชาตินั้นเอง

^{๒๒} ปรัชญา มาลัยมาตย์, “แนวคิดเรื่องมนุษย์และสังคมในนวนิยายของหวงอ๋”, วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, ๒๕๕๓).

^{๒๓} มาลี ศรีเพชรภูมิ, “การศึกษาเชิงวิเคราะห์เรื่องความดีในปรัชญาจีนสมัยโบราณ”, วิทยานิพนธ์อักษรศาสตรมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๖๖).

(๓) นิติธรรมนิยม ซึ่งได้แก่แนวความคิดของนักปรัชญาฝ่ายนิติธรรม เช่น ฮันเพย์จื้อ ที่เห็นว่าการใช้กฎหมายอย่าถูกต้องเท่านั้น สังคมอุดมคติจึงเกิดขึ้นได้ การจะรอให้คนทำดีได้เองตั้งคำสอนของลัทธิขงจื้อเป็นเรื่องที่ยากมาก เพราะคนมีแนวโน้มที่จะทำชั่วมากกว่าดี

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวกับจริยศาสตร์ของเหลาจื๋อตั้งแต่อดีตมาจนถึงปัจจุบันดูเหมือนว่ายังไม่มีใครศึกษาจริยศาสตร์ของเหลาจื๋อจากคัมภีร์เต๋า เต็ก เก็ง อย่างชัดเจนเป็นระบบมาก่อน ในด้านวรรณกรรมจีนกำลังภายในก็เห็นว่าวรรณกรรมประเภทนี้ เป็นวรรณกรรมยอดนิยมของผู้อ่านจำนวนมาก แต่กลับเป็นหนังสือประเภทเดียวที่นักวิชาการหรือนักวิจารณ์วรรณกรรมไม่เคยที่จะแตะต้อง เพื่อแยกแยะประเภท ประเมินคุณค่าหรือแม้แต่แนะนำให้อ่าน ถูมองว่าไร้คุณค่า แท้จริงแล้ววรรณกรรมทุกประเภทล้วนมีคุณค่าในตัวเองไม่มากนักน้อยโดยเฉพาะอย่างยิ่งวรรณกรรมจีนกำลังภายในที่แนวคิดและรากฐานมาจากจินแผ่นดินใหญ่สมัยโบราณที่เป็นแหล่งกำเนิดของวัฒนธรรมอันหลากหลาย และปรัชญาจีนอันลุ่มลึก ผู้วิจัยเชื่อว่าวรรณกรรมเหล่านี้น่าจะมีปรัชญา คำสอนแฝงอยู่ไม่ทางใดก็ทางหนึ่ง ดังนั้นจึงเห็นว่าสมควรที่จะศึกษาจริยศาสตร์ของเหลาจื๋อจากคัมภีร์เต๋า เต็ก เก็ง ให้ชัดเจนเป็นระบบและในวรรณกรรมของโกวเล้งเองก็เช่นกัน เพื่อที่จะได้ศึกษาถึงประเด็นในเรื่อง วรรณกรรมของโกวเล้งนั้นมีจริยศาสตร์ของเหลาจื๋อปรากฏมากน้อยเพียงใดเป้าหมายของชีวิตและวิธีการดำเนินชีวิตตามหลักจริยศาสตร์ของเหลาจื๋อเป็นอย่างไร ซึ่งยังไม่มีใครทำการศึกษาวิจัยอย่างเป็นระบบในประเด็นนี้มาก่อน

๑.๗ วิธีการดำเนินการวิจัย

งานศึกษาวิจัยนี้เป็นการวิจัยเอกสาร (Documentary Research) โดยการรวบรวมข้อมูลจากหนังสือที่เกี่ยวข้องกับแนวคิดทางจริยศาสตร์ของเหลาจื๋อและวรรณกรรมของโกวเล้งจากนั้นนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์ ตีความและนำเสนอในรูปแบบการพรรณนาวิเคราะห์ (Analytical Description) ซึ่งมีขั้นตอนการดำเนินการวิจัยดังนี้

๑.๗.๑ นำข้อมูลขั้นต้น ปฐมภูมิคือ คัมภีร์เต๋า เต็ก เก็ง วรรณกรรมของโกวเล้งทั้งเจ็ดเรื่อง คือ กระบี่ยังยืนยาว, ขนนกยูง, ดาบมรกด, ห่วงมารัก(แค้นสั่งฟ้า), ทวนทมิฬ, ยอดมือปราบ, ตะขอจำพราก และข้อมูลชั้นรองที่สำคัญคือ คัมภีร์จวงจื๋อ เอกสาร ตำรา บทความ วิทยานิพนธ์ งานวิจัยต่างๆ ที่เกี่ยวกับจริยศาสตร์ของเหลาจื๋อและวรรณกรรมของโกวเล้ง อีกทั้งข้อมูลสำคัญต่างๆ เพื่อเพิ่มเติมให้เกิดความชัดเจนมากยิ่งขึ้น

๑.๗.๒ นำข้อมูลที่ได้จากแหล่งข้อมูลทั้งหมดมา ศึกษา ตีความ วิเคราะห์ สังเคราะห์ โดยนำเอาวรรณกรรมทั้งเจ็ดเล่มของโกวเล้งมาวิเคราะห์ในเชิงจริยศาสตร์

๑.๗.๓ นำเอาเนื้อหาและบทวิเคราะห์ที่ได้ทำการวิเคราะห์ สังเคราะห์มาสรุปและจัดทำรูปเล่ม โดยรูปแบบการพรรณนาวิเคราะห์ ทั้งเพิ่มเติมข้อเสนอแนะทั้งในด้านเนื้อหาและประเด็นในการทำวิจัยต่อไป

๑.๘ ประโยชน์ที่ได้รับ

๑.๘.๑ ได้ทราบจริยศาสตร์ของเหลาจื๋อ

๑.๘.๒ ได้ทราบจริยศาสตร์ของเหลาจื๋อที่ปรากฏในวรรณกรรมของโกวเล้ง